

Ike Uwa
Kwuru ka
Mmadu Nwee

In commemoration of the *Fiftieth Anniversary of the
Universal Declaration of Human Rights (1948-1998)*

**Ike Uwa
Kwuru ka
Mmadu Nwee**

**Ike Ụwa
Kwuru Ka
Mmadu Nwee**

**A TRANSLATION OF THE
UNIVERSAL DECLARATION
OF HUMAN RIGHTS**

Into

IGBO

IKE UWA KWURU KA MMADU NWEЕ

Ka onwa iri na abuo di na nkporu ubochi iri n'afo 1948, Ogbako Oha nke Otu Jikotara Uwa nabatara biakwasị mee ka uwa niile mata Ike Uwa Kwuru Ka Mnadu Nwee, nke ihe niile di n' ihe ahụ e kwuru ga-aputa n'otutu ibeakwukwo n'eso ugbuga. Site n'oke ihe ncheta ahụ e mere, Ogbako Oha ahụ kpokuru obodo niile di n'Otu Jikotara Uwa ka ha gbasaa ihe niile di n'Ihe E Kwuru biakwasị "mee ka a gbasaa, gosi, gaa biakwasị kuzie ihe ahụ e kwuru tumadi n'ulo akwukwo na otutu ulommuta ndi ozo, n'agbanyeghi okwa obodo obula n'ihe gbasara ochichi."

OTU JIKOTARA UWA
Mbanaga Maka Mgbasa Ozi

IKE ỤWA KWURU KA MMADỤ NWEE

ỌKWU MMALITE

Ebe ọ bụ na inwe nsọpuru maka ugwu na nhatanha nke ọtutu ike agaghị anapu anapu nke iwu nyere mmadu niile bụ ya bụ isi n'ihe gbasara enweghi nmekpaahu, na iso ụzọ kwu ọto eme ihe na udo n'ụwa,

Ebe ọ bụ na agbanyeghi na enweghi nsọpuru maka ike iwu nyere mmadu butere ọtutu ajo omume wutere ụwa niile, ọzokwa imalite uwa ohuru ebe ndi mmadu ga-enwe ike ikwu maobu kwenye ihe masiri ha biakwasị ghara inwe egwu maobu aguu aburula ihe e kwuru kasi elu n'ihe ndi mmadu chorọ,

Ebe ọ bụ na ọ di mkpa, ka iwu chedo ọtutu ike e nyere mmadu. ka e were ghara inunye mmadu n'isoro ụzọ inupu isi, mgbe amazighi ụzọ ọzọ a ga-eso, buso ọchichi aka ike na mmewu ọgu,

Ebe ọ bụ na ọ dị mkpa ka a kwalite agamnihu n'ihe gbasara mmekọrịta enyi na enyi nke obodo na ibe ha,

Ebe ọ bụ na ndi Otu Jikọtara Ụwa kwenyekwara ọzọ n'ime Akwụkwọ Iwu ha n'ọtụtụ ọkpurụkpụ ike iwu nyere mmadụ, n'ugwu na uru mmadụ ma na nhatanha n'ike iwu nyere nwoke na nwanyị biakwasị nwee mmuo siri ike maka ikwalite agamnihu obodo na ime ka ndu n'ato utọ karia etu ọ di na mbu n'enweghi mmkpa ahụ.

Ebe ọ bụ na Ndi Obodo di n'Otu Jikọtara Ụwa kwere nkwa, site na ha na ya ijikọ aka, ikwalite inwe nsopuru maka ọtụtụ ike iwu nyere mmadụ ma ọtụtụ iwu gbasara enweghi mmkepa ahụ,

Ebe ọ bụ na nghotakorita maka iso ofu uzo ghotu ọtụtụ ike na ọtụtụ ohere ndia kasi mkpa maka imezu nkwa a e kwere,

Ugbua, n'ihi nkea, Ọgbako Ọha a eweputa

**IKE ỤWA KWURU KA MMADỤ NWEE
nkea**

dika ihe omumaatu mmadu niile na obodo niile mere, ka onye obula na otu obula n'obodo, site na n'iburu Ihe a Ekwuru n'obi mgbe dum, gbaa mbo site na nkuzi na ozuzu ikwalite isopuru otutu ike na otutu ohere ndia biakwasi site n'iji nwayoo nwayoo n'obodo na uwa niile, fu na a nabatara ha n'akuku uwa niile, ma na be Ndiotu Otu Jikotara Uwa ma n'obodogasi di n'okpuru ha.

AKUKU-IWU MBU

A muru mmadu niile nkeoma n'enweghi onye bu oru biakwasi ha dum nwere nhatanha n'ugwu ma n'ike iwu nyere ha. Ha nwere akonuche na mmuo biakwasi ha ga na-eji obi nwanne na nwanne were n'emeso ibe ha.

AKUKU-IWU NKE ABUO

Onye obula nwere ike niile na ohere niile e dotara n'Ihe a E kwuru, n'enweghi nkewa obula, dika udi akpukpoahu, asusu, okwukwe, onummiri okwu nke si na ndoro ndoro ochichi obodo maobu uzo ozo, ala maobu ebe onye si, aku, omumu mmadu maobu udi okwa ozo.

Nkeozo, a gaghị enwe nkewa obula megide mmadu n'ihì etu ihe siri kwuru n'obodo ya n'ihè gbasara ndoro ndoro ochichi obodo, uzo e si ekpe ikpe maobu mmekota obodo na ibe ha, n'agbanyeghi na obodo ahụ nwe onwe ya maobu na o no n'okpuru obodo ozo maobu uzo ozo inwere onwe ya siri ghara izu oke.

AKUKU-IWU NKE ATỌ

Onye obula nwere ike ibi ndu, ohere ime ihe masiri ya na nchedo nke onwe ya.

AKUKU-IWU NKE ANỌ

O dighi onye a ga-ejide dika oru maobu nwaokpuru, a ga-amabido inwe oru na itu mgbere oru n'iwu n'uzo obula.

AKUKU-IWU NKE ISE

O dighi onye a ga-eme ka o taa afufu akaje maobu meso ya n'uzo obi ojoo, ita afufu ekwesighi mmadu maobu uzo mkpari.

AKUKU-IWU NKE ISII

Onye ọbụla nwere ike si n'iwu na a ga-anabata ya dika mmadu n'ebe ọbụla.

AKUKU-IWU NKE ASAA

Mmadu niile nwere nahtanha n'ebe iwu di ọzokwa iwu chedoro mmadu dum n'agabnyeghi onye ukwu maobu onye nta. Mmadu niile nwere nhatanha na nchedo megidoro nkewa mebiri Ihe a E Kwuru biakwasị nwee nchedo megidoro ilanyelu ndi mmadu ka ha bute nkewa.

AKUKU-IWU NKE ASATO

Onye ọbụla nwere ike inweta ihe ntasi obi site n'aka nke otutu uloikpe zuru oke n'obodo mgbe e nwere omume megidere otutu okpurukpu ike akwukwo iwu ochichi obodo maobu iwu ozo di n'obodo nyere ya.

AKUKU-IWU NKE ITEOLU

O dighi onye ọbụla a ga-ejide, maobu tuo ya mkporo maobu chupu ya n'obodo n'uzo n'ezighi ezi.

AKUKU-IWU NKE IRI

Onye ọbụla nwere nhatanha n'ihe gbasara inu ọlu ya, n'uzo kwesiri ekwesi n'ihu ọha n'uloikpe, nke anaghi eze ndu, n'ikpebi okwu gbasara ike na ọrụ iwu nyere ya maọbụ ihe ọjọọ o mere a na-ekpe ya ikpe maka ya.

AKUKU-IWU NKE IRI NA OFU

1. Onye ọbụla a na-ekpe ikpe nke ọ ga-atara afufu nwere ike iwu nyere ya na a ga-ewere ya ka onye aka ya di ọcha gaanye mgbe e kpegburu ya n'ihu oha dika etu iwu siri debe mgbe e nyesiri ya ihe niile di mkpa maka izo onwe ya.
2. Ọ dighi onye a ga-ama ikpe maka omume ga-ebute afufu n'ihi ihe e mere maobu ihe e meghe nke a bughị ihe ọjọọ mgbe e mere ya dika etu iwu obodo maobu iwu metutara obodo na ibe ya siri di mgbe e mere yabu omume. A gaghikwa enye afufu karịa etu iwu siri di mgbe e mere yabu omume ọjọọ.

AKUKU-IWU IRI NA ABUO

O dighi onye a ga-esoro uzọ ezighi ezi gbochiere inwe ihe nzorum maka ndu ya, ezinulo ya, be ya na nderitaleta, etu ahụ ka o di na a gaghị akpachara anya mebie aha maobu ugwu ya. Onye obula nwere nchedo site n'iwu megidere imabanye n'ihe n'agbasaghi mmadu maobu imegide mmadu n'uzo n'ezighi ezi.

AKUKU-IWU IRI NA ATỌ

1. Onye obula nwere ike iga maobu ibi ebe soro ya na gburugburu obodo obula.
2. Onye obula nwere ike irapu obodo ya, biakwasị nwee ike iloghachi obodo ya.

AKUKU-IWU IRI NA ANO

1. Onye obula nwere ike icho na inwe nchedo n'ala ozo mgbeo na-agba oso ndu.
2. E nweghi ike iji ike a e nyere mmadu maka ngbapu me ihe mgbe a na-ekpe mmadu ikpe esighi n'ihe gbasara ndoro

ndoro ọchichi obodo maọbu mgbe a na-
ekpe mmadu ikpe maka omume megidere
otutu ihe Otu Jikotara Uwa kwu na ya.

AKUKU-IWU IRI NA ISE

1. Onye obula nwere ike na o ga-enwe obodo bu obodo ya.
2. O dighi onye obula a ga-anapu ibu onye obodo ya n'uzo n'ezighi ezi etu a ka o di a gaghị akwusi mmadu igbanwe obodo ya.

AKUKU-IWU IRI NA ISII

1. Umunwoke na umunwanyị burugoro mmadu, n'agbanyeghi ihe mgbochi obula n'ihi ebo, ala maobu okwukwe, nwere ike ilu di na nwunye biakwasi nwee ike imalite ezinulo. Ha nwere nhatanha n'ike n'ilu di na nwunye, mgbe ha na-alu di na nwunye na mgbe ha gbasara alumdinanwanye.
2. Ilu di na nwunye ga-amalite site na nkwekorita na ejighi mmanye nke mmadu abuo ahu o gbasara.

3. Eziñuḷo bu ya bu isi mbido otu di okputorokpu n'obodo, nkeozo o bu oru obodo na goomentị ichedo ya.

AKUKU-IWU IRI NA ASAA

1. Onye obula nwere ike inwe ihe so nani ya maobu ya na ndi ozo.
2. A gaghị eso uzo ezighi ezi napu onye obula ihe o nwere.

AKUKU-IWU IRI NA ASATO

Onye obula nwere ike iche echiche etu masiri ya, inwe mmuo na okwukwe nke ya; ihe di n'ike a bukwuazi ike igbanwe okwukwe ya maobu ihe o kwenyere na ya, na ohere, ime nani ya maobu ya na ndi ozo ijiko aka na ezoghị ezo maobu na nzizo, imeputa okwukwe ya maobu ihe o kwenyere na ya site na nkuzi, omume, ofufe na isopuru usoro ha.

AKUKU-IWU IRI NA ITEOLU

Onye obula nwere ike inwe onummiri okwu nke ya na ikwu ihe masiri ya; ihe di

n'ike a bukwaazi ohere inwe onummiri okwu n'enweghi mgbochi na ike icho, nabata biakwasi kuziere ndi ozo ihe site n'otutu uzo e si agbasa ozi n'agbanyeghi oke obodo na ibe ha.

AKUKU-IWU IRI ABUO

1. Onye obula nwere ike iga ogbako na otu abughi nke ogba aghara.
2. O nweghi onye a ga-amanye ka o di n'otu obula.

AKUKU-IWU IRI ABUO NA OFU

1. Onye obula nwere ike isonye n'ochichi nke obodo ya, site na ya onwe ya maobu site n'aka ndi nnochite anya e jiri obi ocha roputa.
2. Onye obula nwere ike inweta oru oha n'ala ya.
3. Uche oha ga-abu ihe ochichi goomentu ga-agbado ukwu; uzo a ga-esi gosi uche

oha a ga-abu site n'otutu ezigbo itunye akwukwo a ga na-enwe kwa mgbe kwa mgbe n'obodo dum n'agbanyeghi oke maobu nwunye biakwasi a ga na-enwe itunye akwukwo ahụ site n'usoro nzorom maobu usoro di etu ahụ.

AKUKU-IWU IRI ABUO NA ABUO

Onye obula, dika onye bi n'obodo, tosiri inwe nchedo obodo biakwasi o tosiri inweta, dika aka ra obodo obula, otutu ike n'uzo aku na uba, mmekorita, omenala nke di oke mkpa maka ugwu ya na maka agamnihu onwe ya nkeoma, site na mbo obodo na ijiko aka obodo na ibe ha.

AKUKU-IWU IRI ABUO NA ATO

1. Onye obula nwere ike maka iru oru, ichoro udi oru masiri ya, ezigbo oru na nchedo megidere enweghi oru.
2. Onye obula, n'enweghi nkewa obula, kwesiri inwe ofu udi ugwo onwa maka ofu udi oru.

3. Onye ọbụla n'arụ ọrụ tosirị inwe ezigbo ụgwọ ọnwá nke ga-ezuru ya na ezinụlọ ya nkeoma biakwasi, ma ọ dị mkpa, nwee ihe ntụkwasa si n'aka obodo.
4. Onye ọbụla nwere ike ibido na ibanye otu ndiọrụ maka ichedo ọtụtụ ihe gbasara ya.

AKUKU-IWU IRI ABUỌ NA ANỌ

Onye ọbụla nwere ike maka inwe ezumike na inwe añurị, ma ibelata onuogugu elekere ole ọ na-arụ ọrụ ma ikwu ya ụgwọ mgbe ọ gabara njem ezumike.

AKUKU-IWU IRI ABUỌ NA ISE

1. Onye ọbụla nwere ike maka inwe ndụ uto zuru oké maka ahụike na ọdinma ya na nke ezinụlọ ya, ma nri, akwa, ụlọ na nnekwa mgbe ahụ adighi, ma enyemaka obodo, nkeozo o nwere ike maka nchedo n'oge ọrụ adighi, oge arịria, ahuezughioke, oge ajadu, nka maobu enweghi ka o ha ụdi ozo, mgbe amaghi ihe a ga-eme.

2. Oge ibunne na ibunwatakiri tohiri inwe mkpachapu anya na enyemaka puru iche. Umuntakiri niile, ma a muru ha mgbe a na-alu di ma a muru ha mgbe a noghi na di, tohiri inwe ofu udi nchedo nke obodo

AKUKU-IWU IRI ABUO NA ISII

1. Onye obula tohiri inwe mmuta. A ga-enwe igu akwukwo akwughu ugwo, na o peka ya buru n'oge ntaakara na oge a no n'obere ulo akwukwo. Iga obere uloakwukwo ga-abu iwu. Ozuzu oruaka na ozuzu mmuta ndi-ozo ga-adi, nkeozo a ga-eme ka ogugu akwukwo nke di elu lute ndi tohirinu aka.
2. A ga-eme ka mmuta buru maka izuputa mmadu zuru oke biakwasi buru maka ime ka inwe nsopuru maka otutu ike na ohere iwu nyere mmadu siwanye ike. O ga akwalite nghotakorita, elee a ghara na ime enyi nke otutu obodo na ibe ha, ebo maobu otutu otu uka, biakwasi kwadosic otutu ihe Otu Jikotara Uwa n'eme maka inwe udo n'owa ike.

3. Ọ bụ nne na nna nwere ike ibu ụzọ kwuo ụdi mmụta ụmụ ha ga-enwe.

AKUKU-IWU IRI ABUỌ NA ASAA

1. Onye ọbụla nwere ike sonye n'ejighi mmanye n'emume omenala obodo, inwe añuri n'ụzọ ihe e ji acho mma na ihe e ji enwe añuri biakwasi sonye n'ikwalite agamnihu ụzọ e si mụta ihe ohuru biakwasi so rite uru ya.
2. Onye ọbụla tosirị inwe nchedo n'ihe gbasara ezi omume na uru si n'ihe nchọputa, ihe e derede maọbụ ihe ichọ mma na ihe e ji enwe añuri o zoputara.

AKUKU-IWU IRI ABUỌ NA ASATỌ

Onye ọbụla tosirị inwe ezigbo udo n'obodo na n'ụwa ebe a ga-enwe ike mezuo otutu ike na ohere e dotara n'Ihe a E Kwuru.

AKUKU-IWU ABUO NA ITEOLU

1. Onye obula nwere otutu oru o ga-arụ n'obodo ebe o bu nani na ya ka a ga-enwe inwe ike izuputa ya nkeoma biakwasị nwee agamnihu ya zuru oke.
2. N'imezu ike ya na ohere niile e nyere ya, a ga-ebelata nku onye obula nani ka o siri di mkpa ka iwu mee ka e nwee nsopuru na nchedo maka ike na ohere nke mmadu ndi ozo biakwasị maka odimma na udo n'obodo na maka odimma nke oha n'obodo e nwere ochichi oha na eze.
3. Otutu ike na ohere niile a adighi nke a ga-emezu n'uzo obula megidere ihe niile Otu Jikotara Uwa kwu na ya.

AKUKU-IWU IRI ATO

O dighi ihe obula n'Ihe a E Kwuru a ga-ewere na o putara na o nyere obodo obula. otu maobu onye obula ike ime ihe obula ga-emebi ike na ohere obula e detora n'ime ebea.

We acknowledge with thanks the translation
into Igbo by Dr. Jonathan A.O. Ifechukwu

Produced by: The United Nations Information Centre, Nigeria (UNIC)
Tel: 2694886

Printed by: Sup-Del Prints & Co. Ltd. Tel: 824807, 823871